

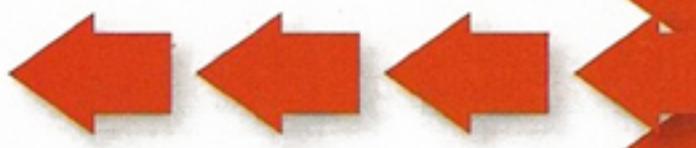
ΟΙΚΟΥΝΟ

**Μάνος Ξυδούς - Πάνος Κατσιμίχας
Αρχίζει το πάρτι**

ΟΝΑΡ - ΚΙΤΡΙΝΑ ΠΟΔΗΛΑΤΑ
ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ - ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ - ΒΟΣΤΑΝΗΣ
ΕΛΕΛΕΥ
UTE LEMPER
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΑΜΠΑΚΟΣ

Προβάδικα: Στις γιάφκες των τραγουδιών
Έρευνα: Οι αναγνώστες απαντούν
Η Θεσσαλονίκη στις πίστες στενάζει
Εναλλακτική δράση στην πόλη
Μουσικά σχολεία
Ανασκόπηση 2007

Και στο αντίθετο ρεύμα ...
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο συνθέτης Κυριάκος Παπαδόπουλος είναι από τα πρόσωπα κλειδιά της σύγχρονης δισκογραφίας. Δικές του συνθέσεις είναι πολλά από τα σύγχρονα λαϊκά σουξέ που κυριαρχούν στις πίστες και στο ραδιόφωνο. Τραγούδια, ή ακόμα και ολόκληροι δίσκοι, όπως ο τελευταίος της Νατάσσας Θεοδωρίδου, (Πάλι), του Νίκου Βέρτη, του Γιάννη Πλούταρχου, του Νίκου Κουρκούλη, της Κατερίνας Στανίση, της Άντζελας Δημητρίου ή και νεότερων, όπως της Καλομοίρας, του Νίνο, των Antique, έχουν την υπογραφή του. Από το 1995 που έδωσε το Στάσου στον Σταμάτη Γονίδη, μέχρι τώρα, στα 36 του χρόνια, έχει γράψει περίπου πεντακόσια τραγούδια. Μέχρι πριν από τρία χρόνια δούλευε παράλληλα και στα μπουζούκια, παίζοντας πλήκτρα. Σταμάτησε γιατί τον κούρασε η νύχτα...

Κυριάκος Παπαδόπουλος

Θα πουλάω τραγούδια από το Internet

[της Χρυσούλας Παπαϊωάννου]

Π

οιος είναι ο στόχος σας όταν γράφετε; Παλιά το έκανα μόνο για το κέφι μου. Άλλωστε, ξεκίνησα να παιζω στα δεκατέσσερά μου, σε οικογενειακές γιορτές και, επί πέντε χρόνια συμμετείχα σε πανηγύρια και γιορτές ποντιακών συλλόγων. Έχω ποντιακή καταγωγή. Με τον καιρό αλλάζουν τα πράγματα. Είτε γράφουμε για εμπορικό λόγο είτε για συγκεκριμένο τραγουδιστή ή εταιρεία. Γενικά πάει αλλού το πράγμα. Έχω στο νου και άλλους παράγοντες, δηλαδή το στιλ του τραγουδιστή, το μαγαζί στο οποίο θα εμφανιστεί, το ραδιόφωνο και τον κόσμο.

Το σουξέ είναι το ζητούμενο;
Με απασχολεί και το σουξέ, αλλά θέλω να αφήσω και κάτι. Γι' αυτό ψάχνω τρόπους οι συνθέσεις μου να κάνουν μια διαφορά στη μελωδία ή στην ενορχήστρωση. Δίνω πολύ βάρος στη μελωδία, κι όχι στο στίχο, γιατί έχω εμπιστοσύνη σε αυτό που κάνω. Το στίχο τον θεωρώ δευτερεύοντα.

Μετον Ηλία Φιλίππου είστε σταθερό δίδυμο.
Τα μισά τραγούδια μου έχουν δικούς του στίχους. Είναι αξιόλογος συνεργάτης. Οταν τον γνώρισα είχε ήδη γράψει 3.500 κομμάτια. Εί-

ναι ο στιχουργός με τα πιο πολλά τραγούδια δηλωμένα στην ΑΕΠΙ, γύρω στα 4.500. Συναντήθηκαμε τυχαία το 1995 στο σπίτι του Πανταζή. Τότε ξεκίνησε η συνεργασία μας. Είναι ψυχρός επαγγελματίας, με την έννοια ότι είναι ακομπλεξάριστος και κινείται σε όλα τα επίπεδα. Γι' αυτό και βρίσκεται στη δουλειά τόσα χρόνια.

Σας ενοχλεί που προβάλλονται μόνο οι καλλιτέχνες, ενώ οι δημιουργοί περνάνε σε δεύτερη μοίρα;

Φυσικά. Παλιά δεν ήταν έτσι. Βέβαια, τότε έβγαιναν πιο καλά πράγματα, δεν υπήρχε κομοσυρροή από τραγουδιστές, ούτε γίνονταν τόσες παραγωγές και υπήρχαν πιο αξιόλογοι συνθέτες και στιχουργοί. Όχι ότι τώρα δεν υπάρχουν, αλλά, έτσι όπως λειτουργεί η δισκογραφία, οι αξιόλογοι χάνονται. Με πειράζει που οι δημιουργοί είναι συνέχεια από πίσω. Προσπαθούμε να επιβάλουμε τα ονόματά μας στα cd, τουλάχιστον όταν κάνουμε έναν ολόκληρο δίσκο. Πλάκα πλάκα, έτσι όπως πάει το πράγμα, θα κάνω ένα δικό μου site στο Ίντερνετ και θα πουλάω τραγούδια με τιμοκατάλογο. Άλλη τιμή θα έχει ένα τραγούδι απλό, με ρεφρέν και κουπλέ, και άλλη αυτό που θα έχει και γέφυρα.

Είπατε ότι η εποχή έχει αλλάξει και ότι δεν ακούμε καλή μουσική. Έχετε όμως ευθύνη ως συνθέτης, αφού ένα μεγάλο μέρος της σύγχρονης λαϊκής δισκογραφίας περνάει τελικά από τα χέρια σας. Δεν θα μπορούσατε εσείς, και άλλοι συνάδελφοί σας, να ανεβάζατε πιο ψηλά τον πήχη;

Μπορώ να ανεβάσω τον πήχη, αλλά όλοτο παχύδι καθορίζεται από αιθρώπους πέρα από μένα. Μπορώ να γράψω καλά τραγούδια, αλλά να μην τα παιξουν. Ζητάνε το εύκολο σουξέ, αυτό που θα φέρει πωλήσεις και ακροαματικότητες. Προσωπικά, προσπαθώ εκτός από σουξέ, να έχω και καλά τραγούδια. Δεν γίνεται όμως να γράφω μόνο καλά τραγούδια.

Αν όμως εσείς, που συνεργάζονται μαζί σας όλα τα πρώτα ονόματα της πίστας, αποφεύγετε το εύκολο σουξέ, ίσως το παιχνίδι στηνόταν αλλιώς. Θα μπορούσατε να γράφετε μόνο δέκα καλά λαϊκά το χρόνο και όχι πενήντα.

Μπορώ να το κάνω, όταν φτάσω στο σημείο να μην έχω κανέναν ανάγκη και να

‘Όταν ζεις από αυτό και πρέπει και να επιβιώσεις μέσα στο σύστημα, γράφεις και μέτρια. Πέρυσι έγραψα πενήντα τραγούδια. Αυτό δεν σημαίνει ότι είναι όλα καλά. Εμένα μπορεί να μου αρέσουν τα δεκαπέντε, ενώ τα υπόλοιπα να παιζουν σημαντικό ρόλο σε μια δουλειά σε έναν τραγουδιστή. Δεν γίνεται όμως όλη τη χρονιά να γράψω δέκα τραγούδια. Πρέπει να επιβιώσω. Ας μου εξασφαλίσει εμένα αυτός που θα του γράψω τα δέκα κομμάτια ότι θα πληρωθώ για πενήντα και να γράψω κάτικαλό, να μην προσβάλω κανέναν και να γραφτούν μόνο ωραία κομμάτια. Και πάλι όμως δεν ξέρεις αν θα είναι καλά. Επιπλέον, μπορεί να τα φάει το ραδιόφωνο ή το μάρκετινγκ.

κάνω μόνο το κέφι μου. Όταν ζεις από αυτό και πρέπει και να επιβιώσεις μέσα στο σύστημα, γράφεις και μέτρια. Πέρυσι έγραψα πενήντα τραγούδια. Αυτό δεν σημαίνει ότι είναι όλα καλά. Εμένα μπορεί να μου αρέσουν τα δεκαπέντε, ενώ τα υπόλοιπα να παιζουν σημαντικό ρόλο σε μια δουλειά σε έναν τραγουδιστή. Δεν γίνεται όμως όλη τη χρονιά να γράψω δέκα τραγούδια. Πρέπει να επιβιώσω. Ας μου εξασφαλίσει εμένα αυτός που θα του γράψω τα δέκα κομμάτια ότι θα πληρωθώ για πενήντα και να γράψω κάτικαλό, να μην προσβάλω κανέναν και να γραφτούν μόνο ωραία κομμάτια. Και πάλι όμως δεν ξέρεις αν θα είναι καλά. Επιπλέον, μπορεί να τα φάει το ραδιόφωνο ή το μάρκετινγκ.

Είναι και το οικονομικό ένα κίνητρο δηλαδή;
Τα χρήματα δεν με απασχολούντόσσο, αλλιώς θα είχα βγάλει περισσότερα. Με χρυσοπλήρωναν για κάποιες δουλειές, αλλά δεν τις έκανα. Προσπαθώ να επιλέγω πράγματα που δεν θα κάνουν κακό και στην πορεία μου. Όχι ότι μέχρι τώρα δεν έχω δουλειές που δεν μου αρέσουν και δεν είναι καλές.

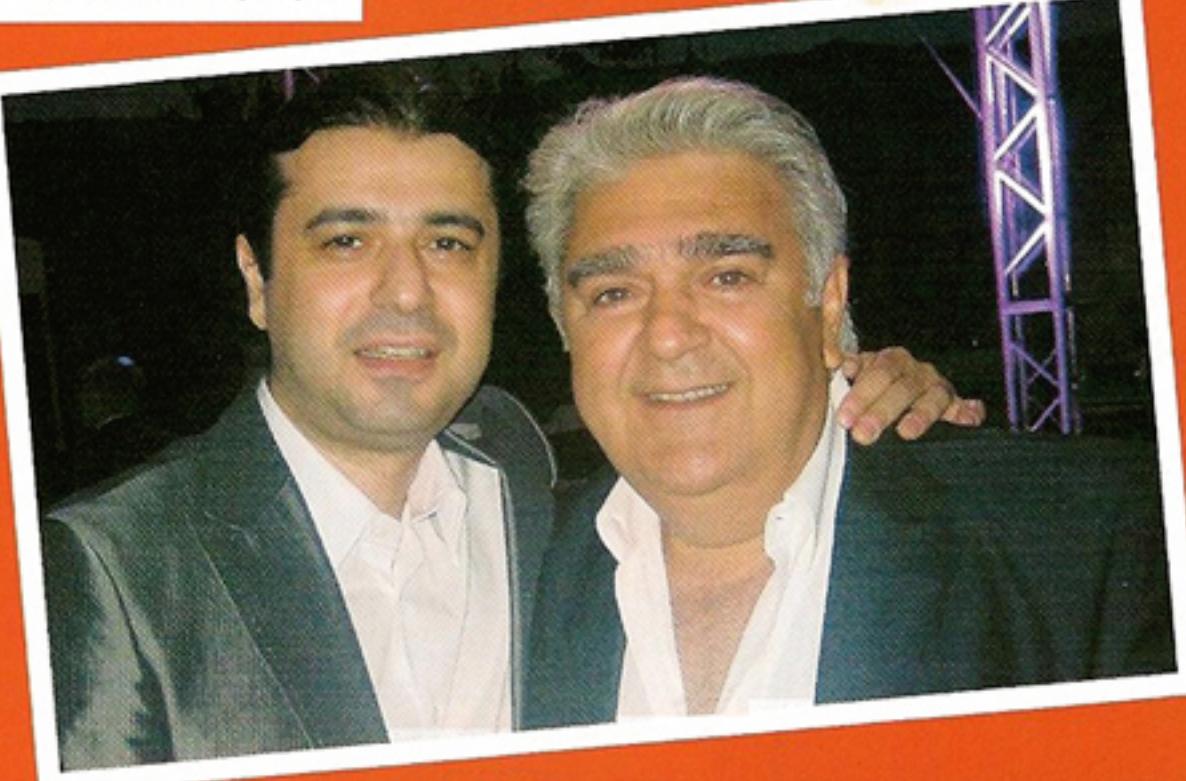
Οι δημιουργοί είστε ριγμένοι όσον αφορά και την αντιγραφή των cd και τη δωρεάν πρόσβαση μέσω Ίντερνετ.

Όλοι παθαίνουν ζημιά. Οι τραγουδιστές βέβαια είναι οι πιο ωφελημένοι από αυτή τη φάση. Και οι επιχειρηματίες των μαγαζιών. Δεν παίρνουμε τίποτα, αν σκεφτείς τι μας αναλογεί από αυτά που βγάζουν οι τραγουδιστές από τα δικά μας τραγούδια. Η ΑΕΠΙ μάς δίνει κάθε εξάμηνο τα ποσοστά από τις πωλήσεις. Γενικά, δίνεις κομμάτι, κάνει σουξέ ο τραγουδιστής και πολλές φορές δεν στο αναγνωρίζουν κιόλας. Κάνουν επιτυχία, ξαναζητάνε και ανεβάζουν πάλι το κασέ τους στο διπλάσιο, ενώ εμείς μένουμε στην πίκρα. Μερικοί δεν λένε καν μια καλή κουβέντα. Δεν είναι βέβαια όλοι έτσι.

Έχετε συνεργαστεί με τόσους καλλιτέχνες. Δεν έχετε κάνει φιλίες;

Με λίγους. Έχω δουλέψει με καμιά τριανταριά. Από τους καλύτερους μου φίλους είναι ο Γιάννης Βαρδής. Φίλος είναι αυτός που σε παίρνει, όχι μόνο για να ζητήσει τραγούδια, αλλά και για χαβαλέ. Πολλοί είναι εγγωιστές. Δεν παραδέχονται ότι τους δώσαμε επιτυχίες, έκαναν καριέρα και βγάζουν μεροκάματο. Η διαφο-

ρά όμως είναι ότι ένας τραγουδιστής, όταν του κάνεις μια καλή δουλειά, ανεβαίνει μερικά σκαλιά. Και κάθε φορά περισσότερα. Εμείς δεν ανεβαίνουμε, είμαστε εκεί όπου αρχίσαμε. Γι' αυτό και δεν χανόμαστε. Οι τραγουδιστές μπορεί να κάνουν τον κύκλο τους και τέρμα.

Όταν γράφετε ένα κομμάτι, διαισθάνεστε ότι θα γίνει εμπορική επιτυχία;
Όχι. Για παράδειγμα, όταν έγραφα το *Πες το μου ξανά του Βέρτη*, δεν το είχα καταλάβει. Πρέπει να φτάσει στον κόσμο για να κριθεί.

Μιλάμε βέβαια για επιτυχίες που κρατάνε ένα χρόνο και μετά ξεχνιούνται. Δεν σας απασχολεί η διάρκεια ζωής τους;

Βέβαια. Έχω γράψει συνολικά πεντακόσια τραγούδια, αν αντέξουν τα δέκα, ή ακόμα και τα δύο, θα είμαι ευχαριστημένος. Προσπαθώ όμως για το καλύτερο. Υπάρχουν κάποια που έγραφα παλιά και ακούγονται ακόμα. Για παράδειγμα, το *Κάποιες νύχτες με φεγγάρι*, που έγραψα στον Κουρκούλη το 1997.

Έχετε γράψει επίσης δύο κλασικά ζεϊμπέκικα που ερμήνευσε ο Πασχάλης Τερζής, το *Φεύγω χωρίζω* και το *Φεύγοντας*.
Το *Φεύγοντας* το είχαμε δείξει σε έναν παραγωγό στη Sony. Αρχικά, αν θυμάμαι καλά, ήταν να το πει ο Ρέμος. Μετά το έδειξαν στον Τερζή, αλλά δεν του άρεσε. Έτσι, έμεινε στο συρτάρι. Έπειτα από τρία χρόνια ξαναχτύπησε η πόρτα και ζήτησαν το τραγούδι. Τελικά το είπε ο Τερζής. Και είναι ακόμα μεγάλη επιτυχία. Αυτό με ευχαριστεί και με κάνει να προσπαθώ και για άλλα τέτοια. Άλλα δεν είναι εύκολο να γράφεις κάθε μέρα τέτοια τραγούδια. Είναι πολλές οι συγκυρίες προκειμένου να γίνει ένα τραγούδι επιτυχία. Φυσικά παίζει ρόλο ο ερμηνευτής, ο οποίος μπορεί είτε να το απογειώσει ή το αντίθετο.

Γενικά, σήμερα από τους δίσκους συνήθως βγαίνει μπροστά ένα τραγούδι.
Αυτό είναι λάθος τακτική της εταιρείας. Έναν δίσκο μπορεί να τον κάψουν στο πρώτο και στο δεύτερο τραγούδι κι ας έχει μέσα άλλα

Είμαστε εκεί όπου αρχίσαμε. Γι' αυτό και δεν χανόμαστε. Οι τραγουδιστές μπορεί να κάνουν τον κύκλο τους και τέρμα

ωραία. Δεν κάνουν καλή επιλογή ως προς ποιο θα σπρώξουν. Πολλές δουλειές έχουν πάει χαμένες έτσι.

Τελικά, η αδιάκοπη παραγωγικότητά σας έχει τίμημα, αφού καταναλώνεστε κυρίως σε εποχικά τραγούδια.

Δεν με απασχολεί να είμαι παραγωγικός. Μου αρέσει να γράφω συνέχεια. Αν νιώσω ότι αυτά που γράφω δεν είναι καλά, δεν θα συνεχίσω. Ήδη, τον τελευταίο καιρό, γυρνάνε διάφορα πράγματα στη σκέψη μου, για το πώς θα συνεχίσω την πορεία μου. Πρόσφατα, συνεργάστηκα με τον Κότσιρα, τον Μπάση και τον Νταλάρα. Δηλαδή γίνονται κινήσεις και προς την άλλη όχθη.

Αυτό δηλαδή σας ενδιαφέρει; Να γράφετε και εμπορικά αλλά και πιο έντεχνα κομμάτια;
Δεν με απασχολούσε ποτέ. Μου ζήτησαν τραγούδια μέσω των εταιρειών. Ο Νταλάρας είναι από τους τραγουδιστές που ακούει και παρακολουθεί τι γίνεται. Δεν ήρθε τυχαία σπίτι μου να δοκιμάσουμε μια συνεργασία. Κάθε τραγουδιστής έχει το δικό του ύφος και προσπαθώ να του γράφω ανάλογα. Όχι να χαλάω αυτό που έχει χτίσει τόσα χρόνια. Είδα πάντως και μια άλλη πλευρά του τραγουδιού και μου άρεσε.

Τι σημαίνει αυτό; Στροφή σε άλλα πράγματα;
Στροφή δεν μπορώ να κάνω, απλώς, όταν μου ζητάνε αυτοί οι καλλιτέχνες τραγούδια, θα τους γράφω. Θα δείξει και ο χρόνος. Θα ήθελα να κάνω ένα δίσκο στον οποίο θα συμπετέχουν η Αλεξίου, η Αρβανιτάκη, ο Νταλάρας, ο Κότσιρας κ.ά. Μπορεί κάποιοι να το ακούνε και να γελάνε. Κάποια στιγμή όμως θέλω να το κάνω για μένα. Να δείξω και ένα άλλο πρόσωπο, που δεν έχει σχέση με το σουξέ.

Το γεγονός ότι είστε συνθέτης ταυτισμένος με το εμπορικό τραγούδι και σας προσεγγίζουν αυτοί οι καλλιτέχνες, επιβεβαιώνει αυτό που λένε πολλοί για την απενοχοποίηση του έντεχνου;

Πριν από δέκα χρόνια δεν γινόταν να πλησιάσει ο ένας τον άλλο. Υπήρχε το λεγόμενο έντεχνο και το σκυλάδικο. Ο όρος σκυλάδικο δεν μου αρέσει, γιατί στο φινάλε όλοι τραγούδια γράφουν. Το έντεχνο για μένα έχει να κάνει πολύ με την ενορχήστρωση. Για παράδειγμα, αν το *Μέρα με τη μέρα*, που είχα γράψει στον Κουρκούλη – και έχει μπιτ, έθνικ και ποντιακά στοιχεία – το ενορχήστρωνα με κλασικά φυσικά όργανα, θα γινόταν έντεχνο.

Οι φωτογραφίες είναι από το προσωπικό αρχείο του Κυριάκου Παπαδόπουλου.